

Servicedocument

Vervolgbeleid rekenen

naar aanleiding van

Brief aan Tweede Kamer d.d. 6 oktober 2015¹

Aangenomen moties in Tweede Kamer op 13 oktober 2015²

Brief aan Tweede Kamer d.d. 22 oktober 2015³

Dit is een servicedocument voor het mbo bij de brief die door de minister en de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap op 6 oktober naar de Tweede Kamer is verstuurd, het debat dat over deze brief is gevoerd in de Tweede Kamer en de daarop aangenomen moties. De maatregelen zijn in een brief van 22 oktober uitgewerkt en zullen op zeer korte termijn in het Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB opgenomen worden.

In dit servicedocument wordt kort ingegaan op het nieuwe beleid en vervolgens wordt een aantal veel gestelde vragen beantwoord die naar aanleiding van dit nieuwe beleid zijn gesteld.

Nieuw beleid ten aanzien van het rekenonderwijs in het mbo

Het doel van het rekenonderwijs blijft dat zo snel mogelijk de beheersing van rekenen van alle studenten op orde is. Twee uitgangspunten staan centraal:

1. Studenten mogen niet de dupe worden van onvolkomenheden in het rekenexamen.
2. Studenten mogen niet de dupe worden van taal- en rekenonderwijs, dat nog niet op orde is. De kwaliteit moet omhoog, daar hebben studenten recht op.

Dat heeft de volgende gevolgen voor het rekenbeleid.

✚ Invoering rekentoets in het voortgezet onderwijs

In het vmbo en havo gaat de rekentoets in dit schooljaar nog niet meetellen voor diplomering. Wel moeten de leerlingen de rekentoets maken en komt het cijfer op de cijferlijst te staan. De resultaten worden constant gemonitord en op basis daarvan wordt bepaald wanneer de resultaten mee zullen tellen in een vmbo-leerweg of op het havo. Dit schooljaar telt de rekentoets alleen mee op het vwo.

✚ Invoering rekenexamen in het mbo

Voor het mbo geldt voor niveau 4 eveneens dat het centraal examen rekenen vanaf dit studiejaar verplicht is en dus moet worden afgelegd door studenten die dit studiejaar het diploma willen

---

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2015/10/06/kamerbrief-over-invoering-van-referentieniveaus-taal-en-rekenen>

² <http://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/stemmingsuitslagen/detail?id=2015P15382>

³ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2015/10/22/kamerbrief-over-vervolg-beleid-rekenen-naar-aanleiding-van-de-moties>

behalen, maar dat het resultaat nog niet meetelt voor diplomering. Wel moeten de resultaten vermeld worden op de resultatenlijst bij het diploma. Voor de entreeopleidingen en mbo-2 en -3 zijn er dit studiejaar nog pilotexamens. Volgend studiejaar geldt ook voor deze mbo-niveaus dat alle studenten een centraal examen rekenen moeten maken, dat het resultaat niet meetelt voor diplomering, maar het wel wordt vermeld op de resultatenlijst.

Zodra het resultaat gaat meetellen in het gehele vo, zal bepaald worden wanneer het resultaat in het mbo gaat meetellen. Het uitgangspunt daarbij is dat dit vier studiejaar later is dan het studiejaar waarin het meetelt in het gehele vo. Echter, indien de resultaten in het mbo dit toelaten, kan besloten worden dat dit al eerder gebeurt. Dit besluit zal dan ruim van tevoren worden genomen en gecommuniceerd.

Samengevat:

Het rekenexamen in het mbo zal de komende jaren nog niet meetellen voor diplomering.

Maar:

- De studenten moeten het centraal examen rekenen wel afleggen.
- Het resultaat wordt vermeld op de resultatenlijst bij het diploma.
- Het resultaat heeft geen gevolgen voor doorstroom van het mbo naar het hbo.

Actieplan rekenonderwijs mbo

Er komt een actieplan rekenonderwijs mbo om ervoor te zorgen dat de kwaliteit van het rekenonderwijs verder omhoog gaat en om ervoor te zorgen dat studenten en scholen de komende jaren serieus blijven omgaan met het verbeteren van de rekenvaardigheden, nu het resultaat op het rekenexamen nog niet meetelt voor het behalen van het diploma. Dit plan wordt de komende tijd verder uitgewerkt, in ieder geval in overleg met de MBO Raad, JOB en de beroepsvereniging van mbo-docenten (BV MBO).

Doorstroom mbo-hbo

Voor mbo 4-studenten die willen doorstuderen in het hoger onderwijs gelden dezelfde doorstroomeisen als voor havo-leerlingen. Zolang rekenen voor havo-leerlingen nog niet meetelt voor diplomering heeft het cijfer voor rekenen van mbo-studenten ook geen consequenties voor doorstroom naar het hbo, ook niet voor de doorstroom naar de pabo.

Gebruik rekenmachine

In de syllabus rekenen zijn de voorschriften opgenomen over het gebruik van de rekenmachine. Er zal echter nogmaals bekeken worden of de opmerking van de commissie Bosker op dit punt tot aanpassing van de syllabus en daarmee het examen leidt. Hier wordt voor de zomer op terug gekomen. Voor dit studiejaar heeft dit echter geen gevolgen: de syllabus voor dit studiejaar en de rekenexamens die daarop zijn gebaseerd, blijven ongewijzigd.

Onderzoek naar besteding middelen taal en rekenen

Er is de afgelopen jaren veel geld beschikbaar gesteld voor de verbetering van het taal- en rekenonderwijs. Komend jaar wordt een onderzoek uitgevoerd naar de besteding van deze middelen in de afgelopen jaren. Dit onderzoek wordt de komende tijd verder uitgewerkt. Zodra hierover meer

bekend is, wordt u daarover geïnformeerd. Het is de bedoeling dat voor de zomer van 2016 de resultaten van dit onderzoek beschikbaar zijn.

+ Nederlandse taal voor vmbo-bb, entreeopleiding en mbo-2

In vmbo-bb krijgen de leerlingen voor Nederlands net als afgelopen jaar ook dit schooljaar (2015-2016) een aangepaste normering, waarbij ze één cijferpunt extra krijgen. Gezien de onderhoudsplicht van het mbo, is besloten dat deze maatregel ook gaat gelden voor het mbo. Dit studiejaar zullen studenten in de entreeopleiding en mbo 2 één cijferpunt extra krijgen bovenop hun cijfer voor Nederlandse taal.

In dit document wordt hier verder niet op ingegaan. We zullen deze maatregel in een volgend servicedocument verder toelichten.

Vragen en antwoorden naar aanleiding van de nieuwe beleidsmaatregelen

- + Het rekenexamen telt niet meer mee in de slaag-zakbeslissing. Moeten de studenten dan nog wel examen doen?**

Ja, alle studenten moeten het centraal examen rekenen doen. Dat geldt voor studenten in mbo-4 vanaf het studiejaar 2015-2016 en voor studenten in de entreeopleiding, mbo-2 en mbo-3 vanaf het studiejaar 2016-2017.

- + Klopt het dat het resultaat op de resultatenlijst vermeld dient te worden, ook als het een onvoldoende betreft? Moet daarbij vermeld worden dat het een resultaat betreft dat nog niet meetelt voor diplomering?**

Ja, het klopt dat het resultaat vermeld moet worden op de resultatenlijst, ook als het een onvoldoende is. Nee, er hoeft niet bij te staan dat het een resultaat is dat niet meetelt voor diplomering.

- + Wanneer gaat het rekenexamen in het mbo meetellen voor diplomering?**

Het rekenexamen in het mbo gaat pas meetellen nadat de rekentoets in het gehele vo is gaan meetellen voor diplomering. Daarbij wordt gedacht aan een periode van vier jaar nadien. Mochten de resultaten er aanleiding toegeven, dan kan dit ook eerder zijn. Hierover zal dan tijdig worden gecommuniceerd.

- + Is het rekenexamen weer een pilotexamen zolang het niet meetelt of is het een centraal examen?**

Het rekenexamen is vanaf studiejaar 2015-2016 voor niveau 4 een centraal examen. Voor de entreeopleidingen en mbo-2 en -3 is het rekenexamen in studiejaar 2015-2016 nog een pilotexamen. Vanaf studiejaar 2016-2017 is het voor deze niveaus ook een centraal examen.

- + Een mbo-4 student heeft op het pilotexamen vorig jaar een 5 of lager behaald. Moet deze student alsnog dit studiejaar een centraal examen doen?**

Nee, studenten die in het jaar voorafgaand aan invoering van het centrale examen een pilotexamen hebben gedaan, hoeven dit examen niet over te doen, ongeacht het resultaat. Dit geldt ook voor mbo-3 studenten die in studiejaar 2015-2016 een pilotexamen maken en die

diplomeren in studiejaar 2016-2017. Wel blijft staan dat het examen in de tweede helft van de opleiding gedaan moet zijn.

- ✚ Hoe komt de slaag-zakregeling voor Nederlands (en Engels) eruit te zien?
*Voor mbo-4 geldt zolang rekenen niet meetelt, dat voor Nederlands (en Engels) ten minste een 5 (en een 6) moet zijn behaald (in willekeurige volgorde).
Voor mbo-2 en -3 geldt dat voor Nederlands ten minste een 5 moet zijn behaald.
Voor de entreeopleiding geldt dat voor Nederlands ten minste een 5 moet zijn behaald om recht te hebben op doorstroom naar mbo-2.*
- ✚ Hoe zit het met de vermelding van de verschillende soorten examens (3F, 3ER, 2A, 2ER, 2F) op de resultatenlijst?
Op de resultatenlijst wordt voor mbo-4 bij het niveau vermeld: 3F, 3ER. Vanaf volgend studiejaar zal voor mbo-2 en mbo-3 worden vermeld: 2F of 2ER (of als een student het examen heeft gedaan op een hoger niveau: 3F of 3ER).
- ✚ Blijft het zo dat het 2A-examen geen recht geeft op doorstroom naar niveau 3, nu het resultaat niet meetelt voor diplomering?
Dat klopt. Zolang het 2A-examen nog geen officieel examen is moet er op niveau 2 altijd een 2F examen worden gedaan.
- ✚ Is het voornemen nog steeds om twee diploma's in te voeren voor de mbo-2 opleidingen?
Hier wordt later nog op terug gekomen.
- ✚ Heeft het nog wel zin om studenten aan een 2A-examen mee te laten doen?
Het 2A-examen is bedoeld voor studenten die niet in staat zijn het 2F-examen te maken. Dat blijft zo. Er moet echter ook een 2F-examen worden gedaan, zolang het 2A-examen nog geen officieel examen is.
- ✚ Blijft het voornemen om twee soorten diploma's af te geven voor de entreeopleiding? Zo ja, hoe zit het dan met doorstroomrecht naar mbo 2?
Voor entreeopleidingen geldt dat studenten een doorstroomdiploma kunnen krijgen als ze een diploma hebben behaald. De resultaten voor Nederlands en rekenen zijn hierbij niet van belang.
- ✚ Hoe zit het met het vrijstellingenbeleid. Blijft dat zoals het was, dus gebaseerd op cijfers die niet meetellen, maar wel ten minste een 6 om vrijstelling te kunnen krijgen in vervolgoopleidingen. En wanneer de diplomeringsdatum van de nieuwe opleiding niet meer dan twee jaar na diplomering van de oude opleiding is gepland?
Ja, het vrijstellingenbeleid blijft gelijk. De vrijstellingsregeling wordt beschreven in het Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB.
- ✚ Wat doen we met studenten die op korte termijn gediplomeerd zouden kunnen worden, maar die een onvoldoende hebben behaald op het rekenexamen in september?
Deze studenten kunnen hun diploma krijgen vooruitlopend op het verschijnen van het gewijzigde Examen- en Kwalificatiebesluit, dat binnenkort zal verschijnen en in werking zal treden met terugwerkende kracht tot 1 augustus 2015.

- ✚ Is het nog steeds zo dat studenten pas na de helft van de opleiding, of bij opleidingen van twee jaar of korter in het laatste jaar, mee mogen doen met het rekenexamen?
Ja, deze regel blijft gehandhaafd in het Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB.
- ✚ Is het nog steeds zo dat een student die een 2F-examen heeft behaald op het vmbo, in mbo-2 en -3 opnieuw een 2F-examen moet maken, ook als hij de opleiding in twee jaar afrondt?
Ja, dit blijft zo.
- ✚ Hoe kunnen we deze nieuwe maatregelen rondom rekenen communiceren naar onze studenten?
Het CvTE heeft een flyer gemaakt die meegegeven kan worden aan studenten. Deze flyer is te vinden op de [website van het Steunpunt](#).
- ✚ In de brief staat dat het cijfer voor rekenen geen gevolgen heeft voor doorstroom naar het hbo. Geldt dit ook voor doorstroom naar de pabo?
Ja, dit geldt ook voor doorstroom naar de pabo.